

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata

Köznevelési koncepció

2015. április

Tartalomjegyzék

1	CÉLOK ÉS ALAPELVEK	4
2	VÁLTOZÁSOK A KÖZNEVELÉSBEN - JOGSZABÁLYI HÁTTÉR ÁTTEKINTÉSE.....	4
2.1	KÖZNEVELÉS ÁTSZERVEZÉSE 2013. JANUÁR 1-TŐL	4
2.2	ÓVODAI ELLÁTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ VÁLTOZÁSOK	5
3	HELYZETÉRTÉKELÉS	6
3.1	A KERÜLET KÖZNEVELÉSI HELYZETÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA	6
3.1.1	<i>Óvodai nevelés</i>	<i>6</i>
3.2	A KERÜLETI KÖZNEVELÉSI FELADATELLÁTÁS HELYZETÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA	7
3.2.1	<i>A kerület kötelező feladatainak finanszírozásával kapcsolatos főbb megállapítások:</i>	<i>8</i>
3.2.2	<i>A kerület önként vállalt feladatainak finanszírozásával kapcsolatos főbb megállapítások:.....</i>	<i>10</i>
3.2.3	<i>Különböző fenntartásban lévő óvodák Önkormányzat általi finanszírozásáról</i>	<i>10</i>
3.3	ÓVODAI PSZICHOLÓGUS HÁLÓZAT MŰKÖDTETÉSE	12
3.4	SZEMÉLYI FEJLESZTÉSEK 2013-2014-BEN	13
3.5	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ (SNI) GYERMEKEK ELLÁTÁSA ÉS A GYÓGYPEDAGÓGUSI HÁLÓZAT MŰKÖDTETÉSE	14
3.6	KORAI FEJLESZTÉS A KERÜLETBEN	14
4	DEMOGRÁFIAI ELŐREJELZÉS	16
4.1	LEGFONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSOK A 2011-ES MODELL ELŐREJELZÉSEIHEZ KAPCSOLÓDÓAN	16
4.2	A XI. KERÜLETI LAKOSSÁG ÁLTALÁNOS DEMOGRÁFIAI HELYZETE	17
4.3	RÖVID TÁVÚ ELŐREJELZÉS.....	18
4.3.1	<i>Kerületi óvodások létszáma.....</i>	<i>19</i>
4.4	A HOSSZÚ TÁVÚ BECSLÉS KIINDULÓ FELTÉTELEZÉSEI.....	20
4.5	HOSSZÚ TÁVÚ ELŐREJELZÉS.....	21
5	A DEMOGRÁFIAI ELŐREJELZÉST MÓDOSÍTÓ HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE.....	23
5.1	JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET MÓDOSULÁSAIBÓL KÖVETKEZŐ HATÁSOK.....	23
5.1.1	<i>Kötelező beóvodázás 3 éves kortól.....</i>	<i>23</i>
5.1.2	<i>Óvodai körzetek határainak átjárhatósága megváltozik.....</i>	<i>24</i>
5.1.3	<i>Óvodában maradó iskoláskorúak számának alakulása</i>	<i>25</i>
5.2	INGATLANFEJLESZTÉSEK HATÁSA	25
5.3	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK SZÁMÁNAK NÖVEKEDÉSE.....	26
5.4	AZ ELŐREJELZÉST MÓDOSÍTÓ HATÁSOK ÖSSZEFOGLALÁSA.....	27
6	FENNTARTÓI CÉLOK, KIEMELT FELADATOK	28
7	INTÉZKEDÉSI TERV	30
7.1	KÖTELEZŐ FELADATOK A NEVELÉS-OKTATÁS TERÜLETÉN	30
7.2	VÁLLALT FELADATOK A NEVELÉS-OKTATÁS TERÜLETÉN	30
7.3	PRIORITÁSOK, SZAKMAI FELADATOK.....	30
7.4	FENNTARTÓI ALAPELVEK.....	31
7.5	ÓVODAI FÉRŐHELYBŐVÍTÉS ÉS FEJLESZTÉS	31
7.6	ÉPÜLETFENNTARTÁS ÉS MŰKÖDTETÉS AZ ISKOLÁKBAN	32
7.7	KERÜLETI ÓVODÁK ÖSSZEONÁSA	32
7.7.1	<i>Óvoda összevonás előnyei.....</i>	<i>35</i>
7.7.2	<i>Óvoda összevonás hátrányai.....</i>	<i>36</i>
7.8	A PEDAGÓGIAI SZAKMAI SZOLGÁLTATÁS.....	37

7.9	A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLTATÁS.....	37
7.10	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	37
7.11	A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	37
7.12	FINANSZÍROZÁS	38
7.12.1	A FINANSZÍROZÁSI KONCEPCIÓ CÉLJAI ÉS ELVEI, A FINANSZÍROZOTT CSOPORTOK LÉTSZÁMÁNAK MEGHATÁROZÁSA	38
7.12.2	A FINANSZÍROZÁS CÉLJAI ÉS ELVEI	38
7.12.3	A CSOPORTOK LÉTSZÁMAINAK MEGHATÁROZÁSA	38
7.12.4	AZ ÓRASZÁMKERETEK MEGHATÁROZÁSA	38
7.12.5	A FINANSZÍROZÁS ELVEI INTÉZMÉNY TÍPUSONKÉNT	38
7.12.5.1	ÓVODAI SZEMÉLYI JUTTATÁSOK, ÁLLÁSHELYEK MEGHATÁROZÁSA	38
7.12.5.2	AZ INTÉZMÉNYEK DOLOGI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK TERVEZÉSE	38
7.13	A KÖVETKEZŐ IDŐSZAKBAN SZÜKSÉGES ELŐKÉSZÍTŐ FELADATOK	40
7.14	AZ INTÉZKEDÉSI TERV ÉRTÉKELÉSE	40
7.15	ZÁRADÉK	40

1 Célok és alapelvek

Az oktatásnak és a nevelésnek kiemelt feladata van a társadalmi egyenlőtlenségek kiegyenlítésében, a szolidaritás megerősítésében. A tisztas munká, a tudás és a műveltség érték, ezért az oktatási rendszer elsődleges feladata az, hogy a tudás és műveltség megszerzésére, a tehetség kibontakoztatására mindenki számára lehetőséget biztosítson.

A köznevelés célja, hogy egységes, jó minőségű, magas színvonalú oktatást biztosítson minden gyermek részére, valamint megakadályozza a társadalmi leszakadást és elősegítse a tehetséggondozást. A köznevelés középpontjában a gyermek, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak.

2 Változások a köznevelésben - jogszabályi háttér áttekintése

2.1 Köznevelés átszervezése 2013. január 1-től

A 2012. szeptember 1. napján hatályba lépett nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. (továbbiakban: Nkt.) törvény átalakította a közoktatás eddig működő rendszerét és az oktatási ágazati feladatok ellátását a korábbiaktól eltérő módon szabályozta. Az újraszabályozás egyrészt feladat- és hatáskör újraosztáson, másrészt szakmai-fenntartási és műszaki-működtetői feladatmegosztáson alapul.

Az Nkt.-ben történt legutóbbi változást a 2014. évi CV. törvény jelentette, amely 2014. december 30-án került kihirdetésre, és két kivételtől eltekintve 2015. január 1-én lépett hatályba.

2013. január 1. napjával az iskolák tekintetében szétvált egymástól a fenntartói és a működtetői jog és kötelezettség, valamint a köznevelési alapfeladattól függően az állami és települési önkormányzati fenntartói jog. Az óvodai feladatellátás esetén Újbuda Önkormányzata továbbra is fenntartói és működtetői jogokat gyakorol.

A hatályos szabályozás szerint a települési önkormányzat, így a XI. kerület Újbuda Önkormányzat is fenntartói jogot kizárólag:

1. az óvodai nevelés,
2. a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése; valamint
3. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése,

mint köznevelési alapfeladatok ellátása során gyakorolhat azzal, hogy ezekben az esetekben a működtetés is a fenntartói feladathoz tartozik.

A Nkt. 74. § (4) bekezdésében szabályozott feladatmegosztás alapján XI. kerület Újbuda Önkormányzata a tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló vagy a működtetéséről gondoskodni köteles. A **működtető feladata** a köznevelési intézmény épülete állagának megóvása, az állagmegóváson túl

jelentkező rekonstrukciós, fejlesztési költségek fedezése már nem kötelessége, de ehhez az állam pályázati úton támogatást nyújthat.

A hatályos jogszabály lehetővé teszi az Önkormányzat számára, hogy köznevelési intézményei több, különböző típusú köznevelési intézmény feladatait is ellássák. A jogszabály szerint a nevelési-oktatási intézmény elláthatja a konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés, kiemelten tehetséges gyermekek gondozása pedagógiai szakszolgálati feladatot, jogszabályban meghatározott egyes pedagógiai-szakmai szolgáltatási feladatot, továbbá a gyermekétkeztetés feladatát anélkül is, hogy többcélú intézmény formájában működjön.

A hatályos Nkt. szerint maximum 25 fős óvodai csoportok kialakítását kell a fenntartónak figyelembe vennie.

2.2 Óvodai ellátáshoz kapcsolódó változások

Az **óvodai kötelmet érintő változás** értelmében (Nkt. 2015. szeptember 1.-jétől hatályos 8 § (1) alapján) a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. Ez tulajdonképpen a **kötelező óvodáztatást** (*pretankötelem*) írja elő. Az óvodavezető helyett a jegyző – az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó – a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

Változott a **kötelező felvételt biztosító óvoda törvényi definíciója** az Nkt. 49. § (3) alapján. A korábbi szabályozás értelmében csak a megállapított körzetben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermeket volt köteles felvenni vagy átvenni a kötelező felvételt biztosító óvoda. A változást követően az életvitelszerű tartózkodási hely alapján is teljesíteni kell a fenti kötelezettséget abban az esetben, ha a gyermek a kötelező felvételt biztosító óvoda körzetében található ingatlant otthonául használja, és a szóban forgó ingatlan az óvodába való beiratkozás első határnapját megelőző három hónavnál régebb óta a gyermek lakóhelyeként vagy tartózkodási helyeként szerepel a lakcímnnyilvántartásban.

Az **életvitelszerű körzetben lakás ellenőrzésének céljából** az óvodavezető (túljelentkezés esetén az óvodavezető vagy a fenntartó által szervezett bizottság) felszólíthatja a szülőt az életvitelszerű körzetben lakás tényének igazolására, amelyet a védőnői ellátás igénybevételeéről szóló nyilatkozat 15 napon belüli bemutatásával tehet meg. Ezen túl családlátogatás kezdeményezésére is van lehetőség. Amennyiben az igazolás hitelt érdemlően nem történik meg, az óvodai felvétel elutasítható.

Az **sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek** ellátásának személyi feltételrendszerét érintő változás, hogy az Nkt. normaszövegébe új végzettségi szinteket vezettek be (Nkt. 3. sz. mell. 15-16., 18-20. sor):

- konduktor-óvodapedagógus,
- konduktor (óvodapedagógus)

Az Nkt. az **óvoda-bölcsödét is felvette a többcélú intézménynek** sorába (Nkt. 20. § (1f), ahol az óvoda-bölcsőde, mint szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében óvoda és bölcsőde feladatait láthatja el (Nkt. 20. § (12)).

3 Helyzetértékelés

3.1 A kerület köznevelési helyzetének átfogó bemutatása

A XI. kerület Budapest legnagyobb népességszámú kerülete, lakossága 150 177 fő¹, és a népesség száma folyamatosan növekvő tendenciát mutat. Ebből következően a kerületi önkormányzat kiterjedt köznevelési intézményhálózattal, 23 óvodával rendelkezik.

1. táblázat. XI. kerület óvodai létszáma (2006-2014)

	2006/07	2008/09	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Óvodai létszám október 1-én (fő)	3444	3456	3772	3884	3939	3890	3813

A fenti 1. táblázat az adott év október 1-én érvényes gyermekek számát mutatja, azonban a 2014/15-ös évre az előjegyzett gyermekkel együtt az összlétszám várhatóan 3950 fő lesz.

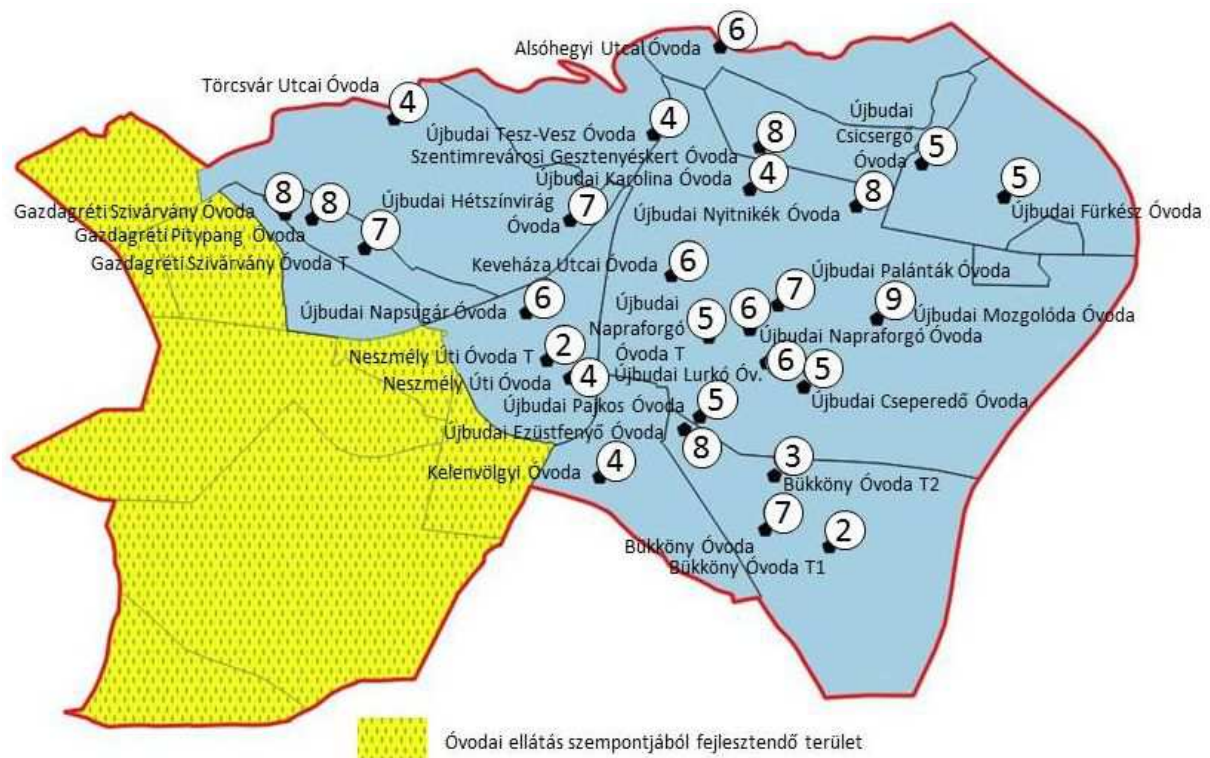
3.1.1 Óvodai nevelés

Az óvodák átlagosan közel 7 csoporttal működnek, a kerületben összesen 159 csoporttal (1. ábra).

Az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek száma országos szinten a 2011/12-as tanévig növekvő tendenciát mutatott (341 190 fő), majd ezt követően 3,2%-os csökkenést ért el 2013/14-es tanévre (330 184 fő).

1. ábra. A XI. kerület önkormányzati óvodai és csoportszámuk

¹ Forrás: KSH, 2015. január 1-i adat

Az országos tendenciától eltérően a kerületben a 2011/12-es óvodai létszám még nőtt a 2012/13-as tanévben, ahol elérte a 3939 főt jelentő maximumot. Ezt követően a gyerekszám csökkenésnek indult, aminek aránya megegyezik az országos értékkel (1. táblázat).

A kerület 2001-től 2014-ig összesen 9 új óvodai csoportot nyitott és 2011 és 2014 között 228 új férőhellyel bővítették az óvodák kapacitást, de még ezekkel az intézkedésekkel együtt is - bizonyos óvodák esetében - túllépi a törvényben meghatározott maximális csoportlétszámot.

A következő évek tervezéséhez a *Demográfiai előrejelzés* fejezetben bemutatott trendek alapján ez az állapot – további bővítés nélkül – rövid távon továbbra is fenn fog állni.

Ahogy az 1. ábrán is látható, van a kerületben egy jelentős terület, amelyen nincsen önkormányzati óvodai feladatellátás, mert itt iparterületek, erdő, valamint ritkán lakott területek találhatóak. Azonban a közel jövőben számos lakás, lakópark fejlesztés is várható ezeken a területeken így amennyiben ezek a területek benépesülnek, az önkormányzatnak biztosítania kell az óvodai ellátást.

3.2 A kerületi köznevelési feladatellátás helyzetének átfogó bemutatása

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata **kötelező** feladatai a köznevelés területén az az óvodai ellátásra vonatkozóan az alábbiak:

- óvodai nevelés;
- a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése; valamint
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A kerület feladatainak ellátására köznevelési megállapodásokat kötött az alábbi magán/alapítványi intézmények támogatására, az intézmény előző naptári évben ellátott, kerületi lakcímmel rendelkező gyermekeinek száma alapján:

- Albertfalvi Don Bosco Katolikus Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda,
- Fehér Kavics Kelenföldi Református Óvoda,
- Szent Gellért Óvoda Egyesület

3.2.1 A kerület kötelező feladatainak finanszírozásával kapcsolatos főbb megállapítások:

A köznevelési törvény szabályozza, hogy átlagosan illetve maximálisan hány fő lehet egy csoportban.

Az alábbi 2. táblázat mutatja a törvényi létszámokat és a kerületi intézményekre vonatkozó adatot. A jelenlegi óvodai csoportok átlagléttségéből (2014. októberi adat) kiolvasható, hogy a kerület egyes intézményeiben a törvényi átlagléttszámot jelentősen (átlagosan 3,98 fővel) meghaladó csoportok működnek. Az önkormányzat a törvényben meghatározott átlagos csoportlétszám és a törvényben megengedett maximális csoportlétszám közötti átlagos csoportlétszámot finanszíroz, amely többletráfördítést jelent a kerületnek.

2. táblázat. A XI. kerület óvodai csoportjainak finanszírozás

Oktatási terület	Törvényben meghatározott átlaglétszám	Törvényben meghatározott minimum csoportlétszám	Törvényben megengedett maximális csoportlétszám	Óvodai csoportok átlaglétszáma ²	Önkormányzat által finanszírozott átlaglétszám
Óvoda	20	13	25	23,98	24

A 25 fő feletti gyermekek állami normatív támogatásához szükséges fenntartói engedély az elmúlt 8 évben minden alkalommal kiállításra került.

A kerület az elmúlt években számos fejlesztést hajtott végre, hogy a növekvő igényeket kielégítse. A 3. táblázat bemutatja az elmúlt 4 év óvodai férőhelyek és környezet fejlesztések adatait, valamint a fejlesztések értékét is. A kerület 2011 és 2014 között több mint 556 millió forintot költött az óvodái korszerűsítésére, valamint fejlesztésére.

3. táblázat. Önkormányzati óvodafejlesztések és összértékük (2011-2014)

2011	2012	2013	2014
<p>Három óvodai csoport kialakítása történt meg.</p> <p>2011. szeptember 1-jétől a Pitypang Óvodában nyílt meg egy új csoport.</p> <p>2011 novemberében megkezdte működését a Neszmélyi Úti Óvoda újonnan kialakított két csoportja a hozzá kapcsolódó udvar és tornaszoba kialakításával.</p>	<p>Az önkormányzati óvodákban Négy óvodai csoport került kialakításra.</p> <p>Továbbá két óvodai csoportot alakított ki a kerület a Szent Gellért Óvoda számára az Aga utcai épületben.</p> <p>2012 januárjában a Gesztenyéskert Óvoda egy új csoportja került kialakításra.</p> <p>2012 áprilisában, egy óvodai csoportban, 2012. szeptember 1-jétől pedig a Bükköny Óvoda telephelyeként már három óvodai csoportban fogadott gyermekeket az Érem utcai óvoda.</p>	<p>Két óvodai csoport került kialakításra.</p> <p>2013. február 25-én megtörtént a Nyitnikék Óvoda két új csoportjának műszaki átadása, a csoportok 2013. március közepétől fogadják a gyermekeket.</p> <p>Befejeződött a Gesztenyéskert Óvoda, a Napraforgó Óvoda és a Montágh Imre Óvoda játszóudvarainak felújítása, játékok telepítése.</p>	<p>Egy óvodai csoport visszaállítása, ill. tornaszoba kialakítása történt meg az Alsóhegy Utcai Óvodában. A munkálatok befejezésének határideje: 2014. szeptember 29. volt, az átadási ünnepségre 2014. október 9-én került sor.</p> <p>Befejeződött a Kelenvölgyi Óvoda és a Tesz-Vesz Óvoda játszóudvarainak fejlesztése, valamint az Újbudai Palánták Óvoda és az Újbudai Mozgolóda Óvoda játszóudvarainak korszerűsítése.</p>
78 270 915 Ft	217 620 282 Ft	88 932 547 Ft	171 815 649 Ft

² 2014. októberi adat

Az újonnan megnyíló óvodai csoportok megfelelő – jogszabályok által előírt – személyi és tárgyi feltételeit az önkormányzat mindenkor biztosította.

A növekvő férőhely iránti igények kielégítésének érdekében az önkormányzat "Keveháza Utcai Óvoda bővítése és felújítása Újbudán" címen (KMOP - 4.6.1-11-2012-0056 kódszámmal) közel 200 milliós anyagi támogatásra (3 új óvodai csoport építésére) pályázott. A pályázatot első körben elutasították, az elutasítás ellen az önkormányzat kifogást nyújtott be, mely kifogásnak a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium illetékesei ugyan helyt adtak és a pályázatot ismételten értékelési szakaszba helyezték, azonban sajnálatos módon a kerület végül támogatásban nem részesült.

3.2.2 A kerület önként vállalt feladatainak finanszírozásával kapcsolatos főbb megállapítások:

- 2008-2012 között a kerület óvodáiban 550 főről 329 főre csökkent a kerületen kívüli gyerekek száma. Ez a szám 2014-re tovább csökkent és jelenleg 225 fő.
- A kerületen kívüli gyerekekre, az idei évig bezárólag az önkormányzat nem kötött köznevelési megállapodást más önkormányzattal.
- Az önkormányzat jelenleg két státuszt tart fenn és finanszíroz azért, hogy az óvodások részére a gyógytestnevelését folyamatosan biztosítani tudja. Azonban a kerület célja, hogy a további gyógytestnevelési igényeket még 2 státusszal bővítse, valamint azon óvodapedagógusaival oldja meg, akik rendelkeznek megfelelő képesítéssel, és így a szolgáltatást akár túlóra terhére is finanszírozza.

3.2.3 Különböző fenntartásban lévő óvodák Önkormányzat általi finanszírozásáról

A különböző fenntartásban lévő óvodákban összességében közel ezer gyermek óvodai ellátását biztosítják. Közülük természetesen nem minden gyermek XI. kerületi lakos. Pontos adatok erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre. Tudomásunk szerint 19 ilyen intézmény van a kerületben jelenleg.

Az önkormányzat köznevelési megállapodás keretében más fenntartó óvodáját is támogatta. Az ilyen módon ellátott gyermekek létszámáról az alábbi táblázat ad áttekintést (4. táblázat).

4. táblázat. A XI. kerületben működő magán és alapítványi óvodákkal való együttműködés (2012-2015)

XI. kerületi ellátott gyermekek száma	2012	2013	2014	2015
Fehér Kavics	67 fő	70 fő	73 fő	71 fő
Szent Gellért	108 fő	125 fő	127 fő	129 fő
Don Bosco	66 fő	64 fő	67 fő	68 fő
Összesen:	241 fő	259 fő	267 fő	268 fő

Ahogy a számokból is látszik az utóbbi három évben 260 fő körül mozgott és enyhén növekedő tendenciát mutatott azon gyermekek száma, amelyek óvodai feladatellátásában részt vett a kerület.

Az önkormányzat a XI. kerületi gyermekek óvodai ellátásának érdekében érvényes köznevelési megállapodással rendelkezik a „Fehér Kavics” Kelenföldi Református Óvoda, Szent Gellért Óvoda, valamint az Albertfalvai Don Bosco Katolikus Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda fenntartójával. A megállapodásokat 2013 nyarán a hatályban lévő jogszabályok szerint a Képviselő-testület módosította.

2015-ben a kerület több mint 10 millió forinttal több támogatást adott a kerületben működő magán és alapítványi óvodák részére, mint 2014-ben (5. táblázat). A köznevelési megállapodásokban szereplő finanszírozás nem óvodai csoportokra vonatkozik. Az önkormányzat a finanszírozást az előző naptári évben ellátott, a XI. kerületben állandó lakcímmel rendelkező gyermekek után folyósítja.

5. táblázat. A XI. kerületben működő magán és alapítványi óvodák önkormányzati finanszírozása (2012-2015)

Kerület által nyújtott támogatás:	2012	2013	2014	2015
Fehér Kavics	4 456 000 Ft	10 659 000 Ft	8 496 000 Ft	11 840 000 Ft
Szent Gellért	31 952 000 Ft	30 928 000 Ft	24 952 000 Ft	28 639 000 Ft
Don Bosco	4 390 000 Ft	9 746 000 Ft	7 798 000 Ft	11 339 000 Ft
Összesen:	40 798 000 Ft	51 333 000 Ft	41 246 000 Ft	51 818 000 Ft

Az önkormányzat feladatellátásban való elkötelezettségét és hosszú távú együttműködési készségét jelzi az is, hogy a fentiekén kívül 2012-ben az Aga utcai épületben a Szent Gellért Óvoda számára két óvodai csoport kialakítását finanszírozta (66 millió Ft értékben).

3.3 Óvodai pszichológus hálózat működtetése

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, amit a kerület is fontos célul tűzött ki. Ennek megvalósítása érdekében az állam a jelenleg hatályos Nkt. szerint az óvodáknak pedagógiai asszisztensi (3 óvodai csoportonként egy pedagógiai asszisztens) álláshely finanszírozását biztosítja.

Előzőeken túl az önkormányzat 2014. október 1-jétől a 23 óvoda számára 6 pszichológusi álláshelyet finanszíroz a 2013. évi zárszámadásról szóló 8/2014.(IV.30.) XI. ÖK. rendelet 6. számú melléklete szerint. Négy-négy önkormányzati fenntartásban lévő óvodához egy-egy óvodapszichológus került kinevezésre, melyet a 6. táblázat mutat be.

Az egy óvodapszichológushoz kerülő óvodák kijelölése során az önkormányzat az intézmények szocio-kulturális közegét, az ellátandó gyermeklétszámot (közel azonos számú gyermek tartozzon egy óvodapszichológushoz), a sajátos nevelési igényű gyermekek közel egyenletes elosztását, valamint az intézmények területi elhelyezkedését vette alapul. Az óvodapszichológus kollégák munkáltatói/alkalmazói szerepét a kivastagított intézmények töltik be.

6. táblázat. Óvodapszichológusi hálózat

Központi óvoda	Az ellátott óvodák
Újbudai Tesz-Vesz Óvoda <i>összesen 681 férőhely</i>	Alsóhegy Utcai Óvoda Szentimrevárosi Gesztenyés kert Óvoda Újbudai Hétszínvirág Óvoda
Újbudai Csicsergő Óvoda <i>összesen 740 férőhely</i>	Újbudai Nyitnikék Óvoda Újbudai Fürkész Óvoda Újbudai Mozgolóda Óvoda
Gazdagréti Szivárvány Óvoda Kindergarten in Gazdagrét <i>összesen 731 férőhely</i>	Gazdagréti Pitypang Óvoda Törcsvár Utcai Óvoda

Keveháza Utcai Óvoda <i>összesen 737 férőhely</i>	Újbudai Palánták Óvoda Újbudai Napraforgó Óvoda Újbudai Karolina Óvoda
Bükköny Óvoda <i>összesen 769 férőhely</i>	Újbudai Cseperedő Óvoda Újbudai Ezüstfenyő Óvoda Újbudai Pajkos Óvoda
Újbudai Lurkó Óvoda <i>összesen 550 férőhely</i>	Neszmélyi Úti Óvoda Újbudai Napsugár Óvoda Kelenvölgyi Óvoda Kindergarten in Kelenvölgy

3.4 Személyi fejlesztések 2013-2014-ben

A kerület az elmúlt két évben jelentős személyi jellegű fejlesztéseket hajtott végre, amelyek értékét az alábbi 7. táblázat foglalja össze.

7. táblázat. Személyi fejlesztések a kerületi óvodákban (2013-2014)

2013. szeptember 1.	2014. október 1.
52 pedagógiai asszisztensi álláshely finanszírozása, mely 2013. szeptember 1-jétől december 31-éig bér+szociális hozzájárulás vonatkozásában összesen 28 744 000 Ft-ot jelentett.	6 óvodapszichológusi álláshely finanszírozása, mely 2014. október 1-jétől 3 hónapra számolva az önkormányzatnak 6 256 000 Ft-jába kerül. (Ezt még kiegészíti az eredményes munkavégzéshez szükséges eszköztár – szakkönyvek, vizsgálati tesztek, stb.- mely tervezetten további 2 200 000 Ft-ra tehető a 23 intézmény tekintetében. Ez a beruházás több évre jó bázisanyagot nyújt a gyermekek szakszerű fejlesztéséhez.)

A fejlesztések során összesen 28 óvodapedagógusi és 14 dajkai állás létesült a kerületben. A Bükköny Óvoda 1 fő gyógypedagógusi státuszt is kapott (2013 februárjától). A megnövekedett területek takarítása és a többletfeladatok ellátása egyéb humán erőforrásokat is igényelt.

A kerület intézményeiben történt összes fejlesztés a pedagógus álláshelyeket tekintve 35 fő, amiből 28 fő óvodapedagógusi, 1 fő gyógypedagógusi és 6 fő óvodapszichológusi álláshely.

Nevelő munkát segítő alkalmazotti álláshelyek számának változása 70,5 fő. Ez 52 pedagógiai asszisztensi, 14 dajkai, 3 takarítói, 0,5 óvodatitkári, 1 konyhai dolgozói álláshelyet jelent.

3.5 A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek ellátása és a gyógypedagógusi hálózat működtetése

A kerület óvodáiban 7 fő gyógypedagógus van, területi elhelyezkedésük nem egyenletes (5 intézményben 1-1 fő, 1 intézményben 2 fő). Jelenleg kerületi szinten az ellátatlan gyógypedagógiai órák száma 29 a szakértői véleményben előírt 182-ből.

Fejlesztőpedagógusból 18 van a kerület 23 intézményében. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy azokon a helyeken, ahol ilyen végzettségű, felkészült óvodapedagógus dolgozik, jobb az ellátottság, kevesebb ellátatlan órát jeleztek az óvodavezetők. Ez főleg abból fakad, hogy a mindennapi óvodai életbe, napirendbe, foglalkozásokba ezek az óvónők beépítenek fejlesztést célzó gyakorlatokat. Jelenleg ellátatlan fejlesztő pedagógiai óra nincs az óvodákban.

Szurdopedagógus (gyenge hallású gyermekek ellátására szakosodott pedagógus), mozgásterapeuta-konduktor, logopédus végzettségű óvodapedagógus nincs a kerület óvodáiban. Ezek a szakirányok azonban önmagukban is teljes embert kívánnak, így ezeket nem javasolt az óvónői munkával párosítani. Ezt a fejlesztési munkát utazó gyógypedagógusi hálózat keretén belül, illetve státusznöveléssel tervezi biztosítani a kerület. A logopédia órákat tekintve 95 óra, mozgásfejlesztésre vonatkozóan pedig 17 ellátatlan óra van a kerület óvodáiban.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését szervező szakmai irányítás kialakítása halaszthatatlan feladat volt a kerületben. A Neszmélyi Úti Óvoda és Nyitnikék Óvodán kívül (ezek az intézmények már régóta részt vettek a sajátos igényű gyerekek ellátásában), 2011 szeptemberétől valamennyi óvoda alapító okiratába bekerült a területtel kapcsolatos ellátási kötelezettség. A jogszabályi változások és a gyakorlati tapasztalatok alapján, a feladatok meghatározásában és a feladatokhoz rendelt erőforrásokban további változások szükségesek.

A 2013/2014-es évtől kezdődően az utazó gyógypedagógusi hálózat működtetése már nem tartozik az önkormányzat feladatai közé. Az SNI gyermekek ellátása (ha kisebb zökkenőkkel is, az eddigiekhez hasonlóan) részben a tankerülettel, részben a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézményével való jó kapcsolatnak köszönhetően 2014. december 31-ig megvalósult.

A sajátos nevelési igényű gyermekek maradéktalan ellátásának érdekében (a köznevelési törvény életbelépését követően) az utazó gyógypedagógusi hálózatot is bővítette a kerület. A Montágh Imre Általános Iskola, Óvoda és Készségfejlesztő Szakiskola anyagi támogatása által gyógypedagógusai a kerületi óvodákban is ellátást biztosítottak az érintett gyermekek számára. Az Újbudai Logopédiai és Pedagógiai Szakszolgálat intézményében 3 fővel segítette az önkormányzat a logopédus státuszok növelését (2010: 19 fő, 2014: 22 fő).

Az SNI gyermekek esetében kiemelt szerepe van az integrált nevelésnek, melyet a jogalkotó is elismer, mint ahogy azt is, hogy az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

3.6 Korai fejlesztés a kerületben

Az önkormányzat számára kiemelten fontos feladat a három éves kor alatti gyermekek korai fejlesztése, különösen abban az esetben, ha a gyermek nem vesz részt semmilyen köznevelési intézmény által nyújtott szolgáltatásban. Az időben felismert fejlesztési igény, a megfelelő szakmai

fejlesztéssel együtt jelentős javulást eredményezhet a gyermekek állapotában, melyek a későbbiekben jelentős többlet feladattól kímélhetik meg az önkormányzat köznevelési intézményeit (pl.: csökkenhet az óvodákban maradó tankötelesek száma). A 15/2013. (II.26) EMMI rendelet 4. § (6-a) pontja alapján legalább heti egy, legfeljebb heti négy óra fejlesztés vehető igénybe a korai fejlesztés keretében.

Annak ellenére, hogy a feladat ellátására a jogszabály a pedagógiai szakszolgálatot jelöli ki, ez a szolgáltatás azonban azon gyermekek részére, akik nem járnak a kerület valamelyik intézményébe, nem érhető el az állami finanszírozás keretein belül. A kerület jelenleg a Budapesti Korai Fejlesztő Központot (BKFF) finanszírozza, de a korai fejlesztés az intézménybe nem járó gyermekek számára ezzel együtt megoldatlan. Jelenleg a pedagógiai szakszolgálat helyett a BKFF látja el a bölcsődei gondozónők oktatását is.

4 Demográfiai előrejelzés

A köznevelés területén hozott fenntartói döntéseknek fontos jellemzője az, hogy az intézmények jövőjéről és a csoportok indításáról hozott döntések legalább négy, de gyakran nyolc évre is meghatározzák az intézmény fenntartói kiadásait. Mivel ekkora méretű intézményrendszerben ezeknek a döntéseknek vagy azok esetleges felülvizsgálatának évente tízmillió nagyságrendű többletkiadási vonzata lehet, ezért a XI. kerület a jelen koncepcióalkotás során a 2011. évi koncepció statisztikai modelljének felülvizsgálatát valamint a modell a 2015-2024 közötti évekre történő aktuális adatokkal történő frissítését végezte el.

Ez a fejezet a statisztikai modellezés eredményeit tartalmazza. A statisztikai modell módszertanán kisebb finomítások történtek a 2011. évi koncepcióhoz képest. A módosításokat a 4.3 pontban ismertettük. Az előrejelzés eredeti módszertanát, lehetséges hibahatárait továbbra is a "Budapest Főváros XI. kerület Önkormányzata közoktatási feladatellátásának méretezése 2011-2020. évekre" című dokumentum foglalja össze részletesen.

A jelen feladat célja a kerületi fenntartású óvodákba járó gyerekek várható létszámának aktualizálása a 2015/2016-es tanévtől a 2024/2025-ös tanévig.

A jelen helyzetértékelés során a feladatméretezéssel kapcsolatban megfogalmazott alábbi kérdésre kerestük a választ:

- tartósan megalapozza-e az óvodai kapacitásbővítés szükségességét a kerületi óvodás korú gyerekek várható száma.

Az előrejelzés célja a kerület összes saját fenntartású óvodájába járó gyermek létszámának becslése volt, és nem volt célja óvodánkénti vagy területi egységenkénti modellezés, hiszen ilyen bontásban az alapul vett népszémi adatok sem álltak rendelkezésre.

Fontos hangsúlyozni, hogy a demográfiai előrejelzések csak a kerületi fenntartású köznevelési intézményekre vonatkoznak.

A modellezés során az adott év október 1-ei óvodai létszámokat használtuk az összehasonlíthatóság érdekében.

4.1 Legfontosabb megállapítások a 2011-es modell előrejelzéseire vonatkozóan

1. A 2011-ben készített előrejelzés a várható 5%-os hibahatáron belül maradt, ettől nagyobb eltérés csak a 2014. év adataiban mutatkozott (kb. 10%-os eltérés).
2. Az előrejelző modell kiindulási adataihoz képest a gazdasági válság hatására jelentős visszaesés történt az egy évben a kerületben épített lakások számában (2010-ben 946 míg 2013-ban 95 db) és összes alapterületükben (2010-ben 63 294 míg 2013-ban 10 001 m²). Ezeknek a negatív változásoknak a mértéke nem volt előre jelezhető az eredeti modell készítése során.

3. Az eredeti modell jelezte a növekvő kapacitás igényt, amelyet az óvodai férőhelyek növelése követett. Jelenleg a kapacitásbővítés igénye továbbra is fenn áll, mivel a jogszabályi környezet változása (pl. kötelező beóvodázás 3 éves kortól) miatt hiába csökkent a regressziós modellezés egyes tényezőinek értéke (amik alapján a gyerekszám csökkenése időben előrébb kerül), az óvodák további létszám-bővítésre számíthatnak amiatt, hogy az óvodáztatás szélesebb kört érint.
4. A kerületi óvodások számának évek óta tartó növekedésében egy kisebb visszaesés történt (2013-14), azonban rövid távon, 2015-ben további növekedés várható (2. ábra), mely meghaladhatja a 2012. év adatait is. Ugyanakkor hosszú távon továbbra is az óvodai létszám folyamatos, enyhe csökkenésével számolhatunk.
5. Az eredeti megállapítás, miszerint a kapacitáshatáron működő óvodahálózat és a rövid távon növekvő gyermeklétszám miatt az önkormányzat feladatellátásában nehézségekre számíthat, továbbra is fennáll!

4.2 A XI. kerületi lakosság általános demográfiai helyzete

A XI. kerület lakónépességének változását az alábbi összefoglaló 8. táblázat tartalmazza.

8. táblázat. Budapest XI. kerület lakónépessége, január 1-én³

Év	Budapest XI. kerület lakónépessége (fő)
1990	175 ezer
1999	144 ezer
2006	130 ezer
2009	139 ezer
2012	144 ezer
2013	145 ezer
2014	147 ezer
2015	150 ezer

Budapest XI. kerület lakónépességének száma 1990 elején 175 ezer, 1999 elején 144 ezer fő volt. 1990-1999. között a létszám 31 ezer fővel, 18 százalékkal csökkent. 2006 januárjában az állandó lakosok száma már nem érte el a 130 ezer főt. Ez a csökkenő trend megfordult, mivel 2009. január 1-én 139 ezer, 2015. január 1-én pedig 150 ezer fős lakónépességet mutat a KSH adatbázisa, azaz három év alatt több mint kb. 7 százalékkal nőtt a kerületi lakosság. Ez a növekedés részben migrációs, részben népesedési folyamatokkal magyarázható.

³ Forrás: KSH tájékoztatói adatbázis

A következő alfejezetekben 2024-ig elemezzük a köznevelésben résztvevők számának alakulását, rövid távú, nagy valószínűségű és hosszú távú, közepes megbízhatóságú előrejelzésünk alapján. A rövid távú előrejelzés alapvető megállapítása, hogy a teljes népességben tapasztalható növekvő tendencia (a közelmúlt visszaesése ellenére is) a köznevelésben résztvevőkre vonatkoztatva, az elkövetkező években folytatódni fog. Ebből következik, hogy a kerület köznevelési kapacitásainak szinten tartása, illetve fejlesztése szükséges.

A megállapítások változatlan jogszabályi környezet és fővárosi feladatellátás mellett értendők. A kötelező beóvodázás bevezetése azonban kihívást jelenthet a leírtakon túl az önkormányzat számára. 2015. szeptember 1.-jétől az összes kerületi, harmadik életévét betöltött gyermeknek kötelező óvodába beiratkoznia. Ez a kerület számára azonnali választ kíván, mivel az óvodai hálózat az elemzés elkészítésekor is kapacitáshatáron üzemel, emellett pedig nincsen statisztikai adat a jelenleg óvodába nem járó 3-6 évesekről, akiket a jogszabályváltozás esetén el kellene látni.

A demográfiai elemzésben nem vizsgáltuk a kerület területi egyenlőtlenségeit és beóvodázási körzeteit, azonban a korábbi tapasztalatok alapján a későbbiekben erre szükség lehet az egyes esetekben fennálló egyenetlen intézményi feltöltöttségek miatt.

4.3 Rövid távú előrejelzés

A 2015-2024-es évek köznevelési feladatainak méretezését két körben végeztük. Az első kör a rövid távú előrejelzésre terjed ki, ami meghatározza a közeljövőre jellemző gyermekek számát. A második kör egy hosszabb távú előrejelzés, melyben a bizonytalansági tényezők sokkal nagyobbak. A rövid távú előrejelzés megbízhatósága 95%, a hosszú távú legfeljebb 90% (utóbbi függ a gazdasági, társadalmi környezet esetleges extrém változásaitól).

Meghatároztunk olyan adatköröket, melyek ok-okozati viszonyba állíthatók az óvodákba iratkozó gyermekek számával. Az adatok közül a szoros kapcsolat csak néhány esetben igazolódott a statisztikai elemzések során, ez alapján 7 tényező szerint jelezzük előre a létszámadatokat. A legszorosabb kapcsolatot az élve születések száma jelenti, ezért a következtetéseink során hangsúlyosabb szerepet kap.

Jelen előrejelzésünkben az élve születések még pontosabb rövid távú becsléséhez egy másik adatkör korábbi éveit is alapul vettük. Vizsgálataink szerint a kerületi élve születések száma a legszorosabb kapcsolatot, a kerületben épített lakások összes alapterületének számával mutatta. A XI. kerületi élve születések száma erős korrelál az épített lakások 3 évvel korábbi, 5 éves mozgó átlagához, így ebből kifolyólag az utóbbi mutató aktuális eredményeiből becsülhető a következő 3 év élve születéseinek a száma. Hosszabb távon egy realista szorzótényezőt építettünk be a modellbe.

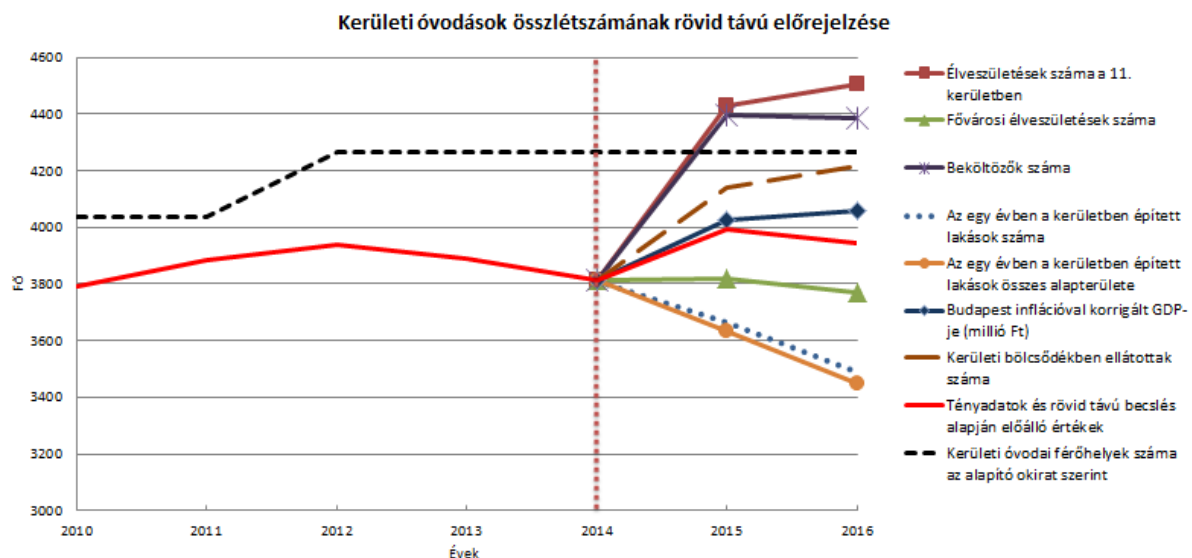
A rövid távú előrejelzést (2015, 2016) a hét tényező adatai alapján kalkulált gyermek szám átlagával határoztuk meg. Az időbeli eltolódás miatt nagyon pontos adatok állnak elő, mert tényadatokra támaszkodnak az eredmények, ugyanakkor a jogszabályi környezet változását a modell még nem tudja figyelembe venni.

4.3.1 Kerületi óvodások létszáma

A kerületi fenntartású óvodába járók esetében a hét az óvodások létszámát szignifikánsan meghatározó tényező⁴ alapján számítottunk lehetséges létszámértékeket.

A hét modell szerint számított létszámértékek 2015-ben egy $\pm 10,5\%$ -os, 2016-ban egy $\pm 13,5\%$ -os sávban szóródnak.

2. ábra. Rövid távú előrejelzés eredménye

Az alábbi táblázat (9. táblázat) tartalmazza a rövid távú, 2015/2016 valamint a 2016/2017-es tanévre előre jelzett óvodások létszámát. A táblázatban szereplő „kerületi férőhelyeken túli óvodai ellátási igény” maximális értékének kiszámításakor az adott időszakra vonatkozó „kerületi óvodások becsült maximális létszámának” és a „valós kerületi óvodai férőhelyek számának” a különbségét vettük. A szükséges új óvodai csoportok száma is ebből a különbségből adódik.

A 2014-es 3813 fős értékhez képest 2015-ben 3995 fő, 2016-ban 3943 fő az előrejelzésünk szerint az óvodások száma. 2014-hez képest mintegy 4,7 százalékos növekedésre kell számítani 2015-ben, azonban 2016-ban az óvodások létszáma csökkenő tendenciát mutat 1,3 százalékos csökkenéssel.

Számításaink szerint az összes új óvodás elhelyezéséhez várhatóan új kerületi óvodai csoport létrehozása szükséges (a jelenlegi oktatási koncepcióban szereplő csoportmérettel számolva). Azonban ez az óvodai ellátás rövid távon, különösképpen az elkövetkező tanévben komoly kihívást jelenthet az önkormányzat számára, hiszen a modell a területi egyenetlenségeket nem tudja megmutatni.

⁴ Az alábbi mutatók alapján jeleztük előre 2015-2016-os évekre az óvodások létszámát:

- 11. kerületi élve születések száma alapján
- Fővárosi élve születések száma alapján
- 11. kerületbe beköltözők száma alapján
- Kerületi bölcsődékben ellátottak száma alapján
- Egy év alatt épített lakások száma alapján
- Egy év alatt épített lakások összes alapterülete alapján

Megjegyezzük, hogy a legmagasabb előre jelzett létszám adatok legalább 5 új óvodai csoport létrehozását indokolják már a 2015/2016-os tanévben.

9. táblázat. A 2015/2016 és 2016/2017-as tanévek október 1-re előre jelzett kerületi óvodai létszámok összefoglaló táblázata a regresszió elemzés alapján

	Kerületi óvodások becsült létszáma			Valós kerületi óvodai férőhelyek száma	Kerületi férőhelyeken túli óvodai ellátási igény - Létszám -			Kerületi férőhelyeken túli óvodai ellátási igény - Szükséges újabb óvodai csoportok száma -		
	Min.	Max.	Legvalószínűbb érték		Min.	Max.	Legvalószínűbb érték	Min.	Max.	Legvalószínűbb érték
2015 / 2016 tanév	3635	4431	3995	4292	0	139	0	0	5,6	0
2016/ 2017 tanév	3446	4509	3943		0	217	0	0	8,7	0

Ahogy a modell ismertetésénél bemutattuk, a regresszió számításokra alapozott modell csak a népesedési, bizonyos gazdasági folyamatokkal és az óvodai létszámmal összefüggést mutató adatok felhasználásával képes a jövő adatait megbecsülni. Jelen fejezet a demográfiai folyamatok rövid távú becslésével foglalkozik. Azonban fontos kiemelni, hogy a 2015. január 1.-én életbe lépett jogszabályi változások az óvodai ellátás struktúráját változtatják meg több helyen, ami az ellátásra váró gyermekek létszámában növekedést mutathat, még ha ez nem is jár a demográfiai számok növekedésével. A jogszabályi változások jövőbeni hatása nem számszerűsíthető, ezért külön fejezet tartalmazza a lehetséges hatásokat.

Mindezek alapján várható, hogy a demográfiai folyamatok eredményét módosító strukturális változások miatt az önkormányzat számára a férőhely- és csoportbővítési igény rövidtávon jelentkezni fog.

4.4 A hosszú távú becslés kiinduló feltételezései

A gyerekek létszámának hosszú távú becsléséhez használt alapadatok előrejelzéséhez a következő tényezőket vettük figyelembe:

- Fővárosi élve születések száma:
 - Vizsgálataink során kimutattuk, hogy a fővárosi élve születések számának változása három év múlva szignifikáns hatással van az óvodások létszámára.
- XI. kerületi élve születések száma:
 - Vizsgálataink során kimutattuk, hogy a kerületi élve születések számának változása három év múlva szignifikáns hatással van az óvodások létszámára.

- Egy évben épített lakások száma:
 - Vizsgálataink során kimutattuk, hogy az egy évben épített lakások számának változása három év múlva szignifikáns hatással van az óvodások létszámára.
- Egy évben épített lakások összterülete:
 - Vizsgálataink során kimutattuk, hogy az egy évben épített lakások összterületének változása három év múlva szignifikáns hatással van az óvodások létszámára.
- Budapest egy éves GDP-je:
 - Vizsgálataink során kimutattuk, hogy a fővárosi GDP változása négy év múlva szignifikáns hatással van az óvodások létszámára.
- Beköltözők száma:
 - Vizsgálataink során kimutattuk, hogy a kerületbe beköltözők számának változása három év múlva szignifikáns hatással van az óvodások létszámára.

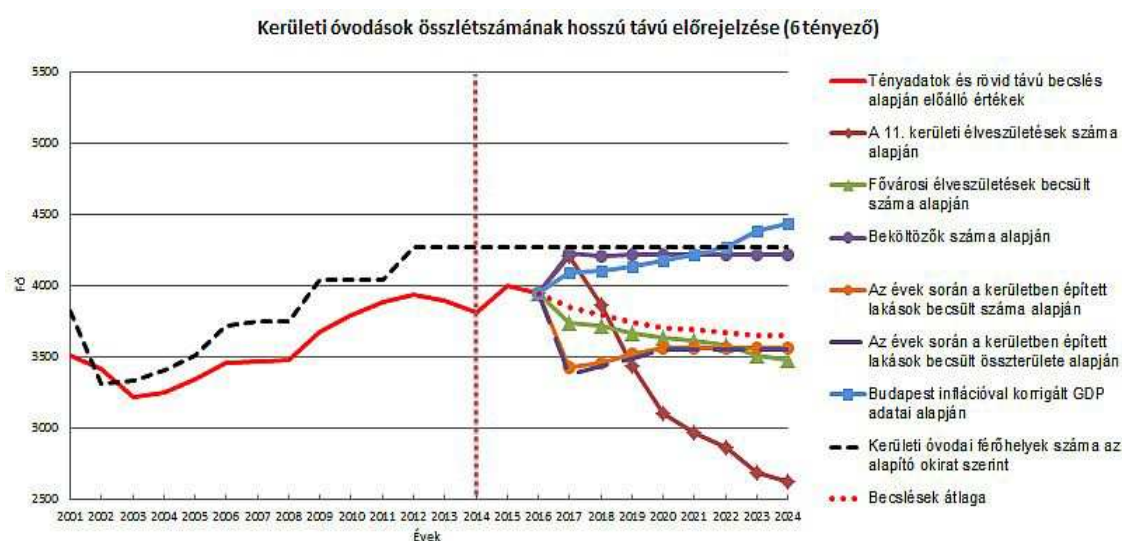
Az óvodások létszámának előrejelzését a fenti tényezők mind szorosan befolyásolják, ezek közül a Fővárosi, valamint a XI. kerületi élve születések száma határozza meg a legszorosabban az összefüggést (99,7% és 99,4%-os korrelációt mutatnak ezek az értékek az óvodások számával) és a Budapest GDP értéke mutatja a legalacsonyabb korrelációt (50,2%).

Az előrejelzés számításánál a hat előrejelzés (kerületi és fővárosi élve születés, lakásépítés, lakások alapterülete, GDP, beköltözők) alapján becsült óvodás számok átlagát vettük.

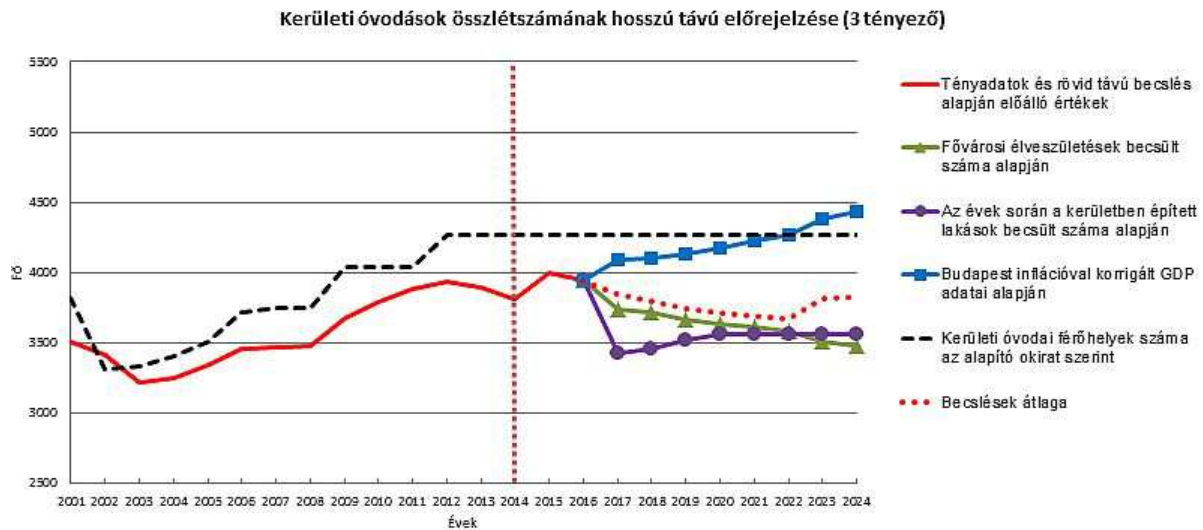
4.5 Hosszú távú előrejelzés

A rövid távú számításokra alapozva elvégeztük az óvodai feladatellátás létszámának 2024-ig tartó becslését. Az alábbiakban bemutatjuk a létszám előrejelző modell hosszú távú demográfiai előrejelzését (3. és 4. ábra)

3. ábra. Hat tényezőn alapuló hosszú távú óvodás-összlétszám előrejelzés (2017-2024)

4. ábra. Három tényezőn alapuló hosszú távú óvodás-összlétszám előrejelzés (2017-2024)

Legfőbb megállapításunk, hogy várhatóan 2015-ben illetve 2016-ban éri el a maximumot a kerületi óvodás gyerekek száma és az elkövetkezendő években lassú csökkenés várható. A fenti előrejelzést megvizsgálva az előrejelzés pontossága mellett állítható az, hogy 3843-3644 óvodai gyermek lesz a kerületi fenntartású intézményekben 2017-2024 között (10. táblázat).

10. táblázat. A kerületi óvodások létszámának hosszú távú előrejelzése (2017-2024)

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tényadat			Rövid távú becslés		Hosszú távú becslés							
3947	3890	3813	3995	3943	3843	3798	3743	3706	3686	3672	3651	3644

Amint a rövid távú regresszió elemzés eredményeinél is jeleztük, ezeket a számokat valószínűleg pozitívan fogja módosítani az életbelépő jogszabályi változás. Becslésünk szerint hosszú távon ez úgy jelentkezik, hogy az évtized közepére jelzett demográfiai csúcs időben tovább fenn fog állni, a gyerekszám csökkenése lassabban fog jelentkezni az óvodába, mivel az szélesebb körre terjed ki.

Hosszú távon mindenféleképpen számolni lehet a most mélyponton lévő lakásépítési kedv javulására, ami a gyerekszámot, ezzel együtt az óvodás korú gyermekszámot fogja növelni.

Mindezek a változások a hosszú távú trendeket nagymértékben nem befolyásolják, ugyanakkor azok mértékét és lefutását kis mértékben módosíthatják.

Véleményünk szerint az óvodások létszáma az óvodai férőhely kapacitás körül fog maradni, a kapacitás átlépésének veszélye elsősorban rövid távon, valamint az ingatlanfejlesztési fellendülése (lakópark beruházások megvalósítása) esetén várható.

Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy hosszú távon továbbra sem fog javulni az átlag csoportlétszám értéke. A várható fejlesztések után is 159 csoporttal lehet számolni 2024-ben, ami a becsült 3644 fővel számolva 22,9 fős átlag csoportlétszámot jelent a kerületben, ami közel 3 fővel haladja meg a köznevelési törvényben előírt 20 fős átlagléttszámot.

A hosszú távú előrejelzés hiába számol csökkenő gyermeklétszámmal, ez továbbra sem jelenti azt, hogy az óvodai csoportok átlagléttszáma jelentősen csökkenne.

5 A demográfiai előrejelzést módosító hatások értékelése

Az előző fejezetben bemutattuk, hogy a modern statisztikai modellező eszközök a rendelkezésre álló adatok alapján milyen óvodás létszámot jeleznek elő rövid és középtávon. A modell a múltbéli összefüggések alapján ad becslést a jövőre.

Fontos hangsúlyoznunk, hogy a rendelkezésre álló demográfiai adatok naptári évre vonatkoznak, míg az óvodások száma nevelési évre áll rendelkezésre, így ezen adatok összehasonlítása nehézkes.

Az eredmények értékelésénél javasolt figyelembe venni azon tényezőket, amelyeket jelen pillanatban a modell nem tud számszerűsíteni, de a közeli vagy távoli jövőben hatással lehetnek az óvodások létszámának változására.

Az alábbiakban részletesen bemutatjuk ezeket a tényezőket.

A jövőre vonatkozóan javasolt ezen tényezők hatásának nyomon követése, valamint a modell adatainak is két évenkénti felülvizsgálata a pontosabb előrejelzés érdekében.

5.1 Jogszabályi környezet módosulásaiból következő hatások

Az Nkt. legfrissebb módosításai a koncepció elkészítése során jelentek meg, melyek közül bizonyos rendelkezések csak 2015 szeptemberétől lesznek hatályosak. Mivel hasonló változások a múltban nem történtek, ezek becslése nagy bizonytalanság mellett lehetséges.

5.1.1 Kötelező beóvodázás 3 éves kortól

Nkt. 2015. szeptember 1.-jétől hatályos 8 § (1) alapján a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A törvényi változás hatása kettős lesz, mivel két okból kifolyólag is módosítani fogja az eddigi működési rendet.

A három éves kortól való kötelező óvodáztatás miatt meg fognak jelenni az ellátórendszerben azok a gyermekek, akik eddig csak a nagycsoportban léptek be az óvodai rendszerbe, mivel a család meg tudta oldani az otthoni felügyeletet. Ennek hatásaként az előre jelzett óvodai létszám nagy valószínűséggel nőni fog.

A kötelező felvétel miatt valószínűsíthető, hogy azok a gyermekek is az önkormányzati óvodába fognak jelentkezni, akiknek a jelentkezését eddig helyhiány miatt elutasították, és emiatt magán vagy alapítványi óvodába jártak.

Továbbá az sem ismeretes, hogy 2015. szeptember 1-jétől a három éves kortól kötelező óvodáztatás alól a szülők milyen mértékben fognak élni a felmentés lehetőségével.

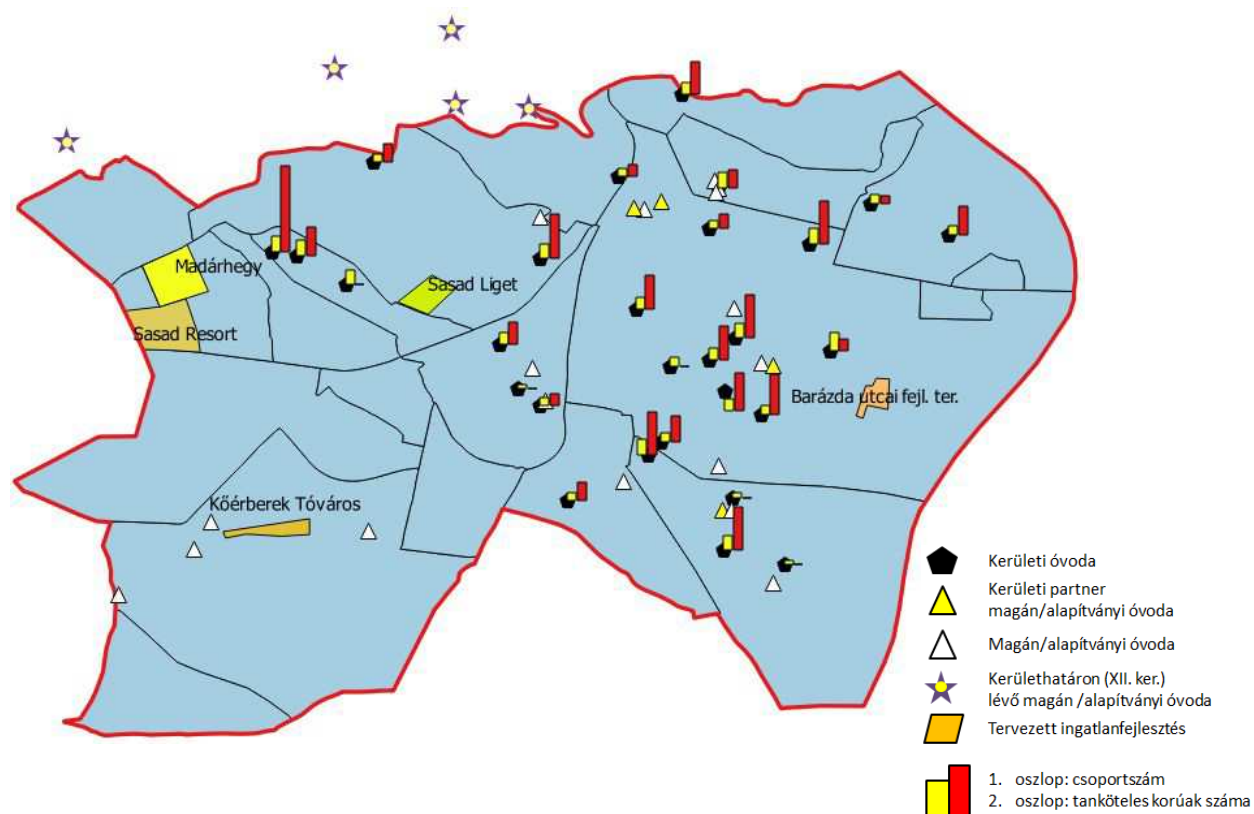
5.1.2 Óvodai körzetek határainak átjárhatósága megváltozik

A jelenleg hatályos Nkt. bevezette az életvitelszerű körzetben lakás fogalmát. A pontos adminisztráció hiánya, nagyobb rugalmasságot engedhet meg a szülőknek az óvoda választás tekintetében. Ennek a hatása nem az össz gyerekszámot érinti, hanem annak az óvodák közti eloszlását változtathatja meg, ami a fenntartó szempontjából nehézséget jelenthet.

Adott esetben a népszerűbb óvodák nagyobb nyomás alá kerülhetnek, ami a szűkös férőhelyek miatt problémát jelenthet. Annak ellenére, hogy elvben gyengül az óvodák körzeteinek határa, a törvénybe épített „fékek” következetes alkalmazásával (pl. védőnői kontroll) a valós igények jól szűrhetőek lesznek. Ennek ellenére a hatással számolni kell, mivel az óvodák férőhely tartalékai szűkösek.

Ehhez kapcsolódóan figyelmet kell fordítani a kerületi határokhoz közel lévő óvodákra, mivel kis számban, de feltételezhetően lesznek olyan gyermekek, akik más kerületbe vitték a gyermeküket (akár magánintézménybe) és most a változások hatására visszatérnének a XI. kerületbe. Ezzel párhuzamosan jelentkezhetnek olyanok, akik a szomszédos kerületből próbálnak óvodai helyre jelentkezni. Ebből a szempontból a kerület északi határán fekvő óvodákra érdemes fókuszálni (5. ábra), mivel a XII. kerületben alacsony az önkormányzati óvodák száma (9 kerületi, 24 magán vagy alapítványi, amelyből 4 fekszik közel a XI. kerület határához).

5. ábra. Újbuda óvodáinak és tervezett ingatlanfejlesztéseinek áttekintő ábrája (2014/2015 nevelési évben)

5.1.3 Óvodában maradó iskoláskorúak számának alakulása

A törvényi szabályozás értelmében az iskolaérettségi kor betöltésének határideje május 31-ről augusztus 31-re változott. Növekedés figyelhető meg azon gyermekek számában, akik életkoruk tekintetében általános iskolába léphetnének, ám nem tekinthetők iskolaérettnek és így további egy évre az óvodai nevelésben részesülnek.

A 2014-es naptári évben a kerület óvodáiból 1490 gyermek vált kora szerint tankötelessé. Ezen tanköteles korúak közül 350 fő maradt továbbra is óvodában. Az 5. ábra bemutatja az óvodában maradó, tanköteles gyermekek óvodák szerinti eloszlását. Az elemzések alapján elmondható, hogy az óvodánkénti arányok hasonlóak a kerületi értékhez, vagyis ez egy általános jelenség, nem csak néhány óvodában jelentkező probléma. A hatás mérséklését éppen ezért minden óvodára kiterjedő eszközzel lehet megoldani.

A 2015-ös tanévben a jelenlegi információink alapján a 3950 gyermekből 1451 gyermek válik tankötelessé (39 fővel kevesebb, mint 2014-ben). Előzetes felmérés alapján 1158 gyermek kezdi meg szeptemberben az iskolai tanulmányait, 293 fő maradt továbbra is az óvodákban (57 fővel kevesebb, mint 2014-ben). Ez a csökkenés a tanköteles korú, de továbbra is óvodában maradó gyermekek számában az óvodapszichológusok támogatásának is köszönhető, akik megtesznek mindent, hogy a gyermekek (és szüleik) iskolára való felkészítését támogassák.

Megjegyezzük azonban, hogy az óvodákban maradó tanköteles korú gyermekek száma változhat, mivel az iskolaérettségi vizsgálatok még nem zárultak le.

5.2 Ingatlanfejlesztések hatása

A demográfiai előrejelzést biztosító regressziós modellben szerepel három adatsor, amely az ingatlanállománnyal van összefüggésben:

1. A kerületbe költözők száma (korrelációs szint: 0,829)
2. Az egy évben a kerületben épített lakások száma (korrelációs szint: 0,654)
3. Az egy évben a kerületben épített lakások összes alapterülete (korrelációs szint: 0,586)

A koncepció megírásának időpontjában, a fenti adatokban markáns csökkenés látszik, különösen a lakásadatokra vonatkozóan. Az ingatlanpiac válsága, az alacsony ingatlanárak nem kedveznek az ingatlanfejlesztéseknek. A GKI Gazdaságkutató Zrt. 2014. december 15-én megjelent legfrissebb jelentésében a 2015-ös évre szinte valamennyi ágazat dinamikájának lassulásával számol, amely alól egyedül az ingatlanpiac jelent majd kivételt, igen kismértékű, de stabil növekedéssel. Az ingatlanpiac növekedése Budapest vonatkozásában elsőként a belvárosi ingatlanokat érinti, és onnan terjed ki a város pereme felé.

Valószínűsíthető, hogy a kerület ingatlanjai is érezni fogják ezt a hatást 2015-ben. A gazdasági élet általános stagnálása azonban várhatóan nagyobb jelentőségű lesz a kerület ingatlanfejlesztései szempontjából, mint a lassan éledező ingatlanpiac, azaz a kerület tervezett lakóparkjainak megépülésével inkább csak középtávon (2-4 év) kell számolni. Ekkor azonban valószínűleg a tetőpont utáni csökkenésnek induló óvodások létszámát fogja emelni, vagy a csökkenő trendet fogja

megállítani (3. ábra). Az ingatlanfejlesztések megvalósulása, valamint az egyes ütemekben átadásra kerülő lakások száma jelenleg nehezen becsülhető, a modellezése túl nagy hiba mellett lehetséges.

A kerületben jelenleg az alábbi, nagyobb (akár több száz lakás építését ígérő) fejlesztésekkel lehet számolni rövid- vagy hosszútávon (5. ábra):

- Barázda utcai fejlesztés
- Madárhegy
- Sasad Resort
- Sasad Liget lakópark
- Kőérberek Tóváros

A felmerült ingatlanfejlesztési beruházások megvalósulásának pontos ismerete nélkül is az alábbi főbb megállapításokat tehetjük:

1. A megvalósuló ingatlanfejlesztések általános hatása, hogy a fiatalabb családok, ezáltal a gyermekek száma emelkedik, vagyis a demográfiai előrejelzés számait növelni fogja.
2. A kerület tervezett ingatlanfejlesztéseinek térbeli elhelyezkedését vizsgálva egyértelműen látszik, hogy a kerület nyugati – észak nyugati területére koncentrálódik, ahol az önkormányzati óvodák száma alacsony. Kőérberek Tóváros lakópark közelében egyáltalán nincs önkormányzati óvoda, míg Gazdagrét óvodáit (Pitypang és Szivárvány óvodák) érezhetően meg fogják terhelni az lakóparkokba (Madárhegy, Sasad Resort, Sasad Liget) költöző gyermekek.
3. Az ingatlanfejlesztések megvalósulása az óvodások számának növelése mellett további problémát jelent a kerületnek azzal, hogy aránytalanul nagy a térbeli koncentrációjuk, így hatásuk nem terül szét a teljes óvodai hálózaton.

Javasoljuk, hogy az ingatlanfejlesztésekkel párhuzamosan az önkormányzat kössön a beruházókkal az óvodai hálózat bővítést, fejlesztés célzó megállapodást, hogy az adott fejlesztett területen megoldható legyen az óvodai feladatellátás.

5.3 A Sajátos nevelési igényű gyermekek számának növekedése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését szervező szakmai irányítás fenntartása továbbra is kiemelt feladata a kerületnek, hiszen az eddigi tendencia az, hogy az SNI gyermekek aránya évről évre nő, ami jelentős mértékben növelheti a jövőre vonatkozóan a szükséges óvodai férőhelyek számát.

Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermeket két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), közép súlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport létszámának számításánál, ha nevelés- oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik. (Bizonyos esetekben egy autista spektrumzavaros gyermek akár önállóan igényelheti egy óvodapedagógus munkáját.) Emiatt, ha az

SNI gyermekek száma nő, akkor ennél a növekedési aránynál nagyobb mértékben szorulnak ki az óvodai férőhelyekről a nem SNI gyermekek.

A 23 önkormányzati óvodában jelenleg 4292 óvodai férőhelyen 3986 gyermek van (2015. január 15-ei adat) és ebből érvényes szakértői véleménnyel rendelkező SNI gyermekek száma 98 fő.

Az utazó gyógypedagógusi hálózat bővítését továbbra is indokolja és alátámasztja, az óvodás korú sajátos nevelési igényű gyermekek számának fokozódó növekedése, hiszen a 2013/2014 –es évben 75 SNI gyermeket regisztrált a kerület.

5.4 Az előrejelzést módosító hatások összefoglalása

A fent bemutatott okok és hatások összefoglalását az alábbi 11. táblázat tartalmazza.

11. táblázat. A demográfiai előrejelzést módosító hatások

Ok	Hatása a létszámra	Hatás mértéke	Hatás térbelisége	Időtáv
Kötelező beóvodázás 3 éves kortól	növeli a létszámot	nagy	egyenletes	rövid és hosszú távon
Életvitel szerinti tartózkodási hely bevezetése	növeli a létszámot	kicsi	egyes (népszerű) óvodáknál átlag feletti hatás várható	rövid és hosszú távon
Óvodában maradó tankötelesek száma nő	növeli a létszámot	nagy	egyenletes	rövid és hosszú távon
Ingatlanfejlesztések	növeli a létszámot	közepes	a fejlesztési terület közelében koncentrálódik	közép és hosszú távon
SNI gyermekek számának növekedése	növeli a létszámot	nagy	egyenletes	rövidtávon

Jelenleg a kerület 4292 férőhellyel (alapterület alapján számolt férőhely) számol, amelyre 2014-2015-ös tanévben maximum 4069 gyermek várható. A fenti hatások rövidtávon akkor érik el a kritikus pontot, ha összesen legalább 5%-os növekedést jelentenek az óvodás létszámban. Várható, hogy különösen a jogszabályi változások következtében a gyermeklétszámban lesz akkora növekmény, ami miatt nagy valószínűséggel a kerületi férőhelyek száma változatlan körülmények között nem lesz elegendő.

6 Fenntartói célok, kiemelt feladatok

A kerület az alábbi célok és feladatok megvalósítását szándékozik végrehajtani:

- A hatályos törvényekben megjelölt köznevelési közszolgálati kötelező alapfeladat – óvodai nevelés - ellátása, melynek nagy részét saját fenntartásban lévő óvodahálózatában, egy részét pedig egyéb fenntartásban lévő köznevelési intézményekkel kötött köznevelési megállapodások keretében látja el.
- A feladatellátás során a kötelező feladatellátás minőségének és színvonalának megőrzése és fejlesztése, az intézmények működésének finanszírozása.
- A feladatellátás során az önkormányzat kötelező feladatai prioritást élveznek. A köznevelési intézmények a törvényben biztosított szakmai autonómiájának tiszteletben tartása mellett:
 - a nevelőmunka folyamatos, minőségi fejlődésének biztosítása,
 - a szülők és a gyermekek igényeinek kielégítése a lehetőségek függvényében,
 - a kerületi lehetőségek gazdag választékának biztosítása magas színvonalon.
- Az önkormányzat célja, hogy a folyamatos értékelés és visszacsatolások figyelembevételével egy a társadalmi és jogszabályi változásokra is reagálni képes, hosszútávon fenntartható köznevelési intézményhálózatot alakítson ki.
- A kerület célja, hogy a tanköteles korú és iskolaérett gyermekek iskoláztatását elősegítse, ebben az óvodapszichológusi hálózat is támogatja az óvodaigazgatók munkáját. Az óvodaigazgatók kérésére az óvodapszichológusok már középső csoportban előrejelzik, hogy mely gyermekek iskolaérettsége ütközik akadályokba és e gyermekek fejlesztésére kiemelt figyelmet fordít a kerület.
- A feladatellátása során a kerület kiemelt figyelmet fordít a tanköteles korú és iskolaérett gyermekek beiskolázására, így az óvodaigazgatók értékelésébe is beépítendő az iskolaérett gyermekek arányának és az éves tendenciának a megfigyelése.

Az Önkormányzat a következő időszakban kiemelt figyelmet kíván fordítani:

1. A köznevelési intézmények működtetése színvonalának megőrzésére, fejlesztésére és a szükséges anyagi források biztosítására, ugyanakkor a közpénzekkel való gazdálkodás felelősségét érezve, a köznevelési intézmények rendszeres és korszerű ellenőrzésének szükségességére, az intézményhálózat racionális, korszerű és hatékony működésére:
 - Az óvodai területen
 - a növekvő gyermeklétszám elhelyezése érdekében szükség van a meglévő intézményhálózaton felül férőhelyek növelésére vizsgálva a saját, illetve a magán fejlesztések támogatásának lehetőségét is.

- A kerületi gyermekek előnyben részesítése az óvodai felvétel során
 - Az általános iskola területén:
 - Épületfenntartás és működtetés
2. A családi napközik helyzetének vizsgálatára, valamint, hogy mennyire tudják átvállalni a többlet óvodai igényt az önkormányzattól (hiszen a családi napközi is teljesíthet óvodai ellátást).
 3. A sajátos nevelési igényű gyerekek köznevelésben való ellátásának vizsgálatára, helyzetük felmérésére.
 4. A köznevelési intézmények tárgyi eszközeinek fejlesztésére több évre szóló felújítási, valamint az eszközfejlesztési ütemterv szerint.
 5. A köznevelési intézmények állagának fejlesztése több évre szóló felújítási ütemterv szerint.
 6. Az önkormányzati intézmények regionális szintű intézményhálózatának megteremtése.
 7. A nevelés-oktatás személyi feltételeinek minőségi fejlesztésére.
 8. A feladatfinanszírozás és az intelligens mérés-értékelés eszközével a tartalmi munka minőségének javítására a gazdaságosság szem előtt tartásával.
 9. A szakmai munka alábbi területeire:
 - A német nemzetiségi nevelés további fejlesztésére a két óvodában,
 - óvodákban a beszédfejlesztés, a beszédmegértés készségének fejlesztésére,
 - óvodákban a mozgás, művészeti és logikus gondolkodásra nevelés fejlesztésére,
 - A pedagógusmunka hatékonyságára és az intézményvezetői munka ellenőrzésére, motiválására,
 - A pedagógiai munka elismerésére.

7 Intézkedési terv

7.1 Kötelező feladatok a nevelés-oktatás területén

A XI. kerületi Önkormányzat törvényi kötelezettségének eleget téve a következő esztendőben is teljesíti kötelező feladatait amelyek:

- az óvodai nevelés;
- a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése; valamint
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

7.2 Vállalt feladatok a nevelés-oktatás területén

Az önkormányzat az óvodákban továbbra is ellátja az alábbi többletfeladatokat:

- a jogszabályok által meghatározott lehetőségekkel élve továbbra is biztosítja az óvodai gyógytestnevelést, ahol a feladatellátás során támaszkodik egyrészt a meglévő és képesítéssel rendelkező szakemberek túlóra keretében végzett munkájára, másrészt a jövőben bevonandó 2 szakember munkájára,
- logopédiai feladatellátást, melyet jelenleg megbízási szerződések keretében alkalmazott szakemberekkel lát el,
- óvodapszichológusi hálózat működtetését,
- a 12 órás nyitvatartási időt,
- egy óvodában az óvodáskorú légúti beteg gyermekek preventív ellátását, szükség szerinti szakellátását,
- az ételallergiás és cukorbeteg gyermekek ellátását.

Az önkormányzat vállalja, hogy a korai fejlesztés támogatása, a kötelező úszásoktatás, a tanulmányi ösztöndíjak és pedagógus kitüntetések továbbra is az önkormányzat önként vállalt feladatai közé tartoznak.

A jövőben a nem kötelező feladat vállalásáról csak szakmai és gazdasági elemzések ismeretében tárgyal a képviselő-testület.

7.3 Prioritások, szakmai feladatok

Az önkormányzat a köznevelési intézményei szakmai tevékenységében általánosságban tovább szeretné erősíteni a tág értelemben vett értékek tisztelőre való nevelést, a valódi esélyegyenlőség biztosítását, a szülők szülői kompetenciájának növelését. A gyermekek értelmi intelligenciáján túl kiemelkedően fontos szerepet tulajdonít az érzelmi intelligencia fejlesztésének. Az óvodai pedagógia terén kiemelkedően fontosnak tartja:

- az esélyegyenlőség biztosítását,
- a tehetséggondozást,
- a mozgást, amely a gyermekek fejlődésében különös jelentőséggel bír;
- a magyarság-tudat kialakítását,
- a beszédfejlesztést és - megértést, a szép, helyes magyar beszéd művelésére nevelést,
- a kerületben élő nemzetiségek és kisebbségek kultúrájának megismertetését,
- a közösségi nevelést, közösségformálást,
- a zenei érdeklődés felkeltésére, a zenei ízlés formálására és az esztétikai fogékonyság kialakítására alkalmas ének, zene, énekes játék, gyermektánc óvodai tevékenységét,
- a környezet megóvására és az egészséges életmódra nevelést,
- hazánk hagyományainak őrzését és ápolását,
- a gyermekekre és a fiatalokra irányuló káros hatások megelőzését és ellensúlyozását minden lehetséges eszközzel.

7.4 Fenntartói alapelvek

A fenti prioritások, célok és ellátandó szakmai és egyéb fenntartói és működtetői feladatok alapján Újbuda Önkormányzata az alábbi alapelveket határozta meg:

- A kerületben nem maradhat gyermek ellátatlanul, így az önkormányzat a jogszabályi kötelezettségeken felül is biztosítja a szükséges ellátást.
- Az óvodai nevelési időben (8-16 óra között) nem tartható olyan program, ami az oktató-nevelő munkát megzavarná.
- Kiemelt szerepet kap a szabad játékkal történő fejlesztő munka.
- Biztosítani kell a gyermekek részére a lehető legtöbb mozgást, lehetőleg a szabadban, amihez a megfelelő eszközparkot is biztosítani kell.
- Az egészséges táplálkozás lehetőségét biztosítani kell, amihez az önkormányzat eddig is, és a jövőben is vállalja a többlétféle támogatást.
- A környezettudatos nevelés már az óvodában kezdődjön el.
- Az önkormányzat a jövőben is szerepet vállal az óvodai ellátásban dolgozó pedagógusok motiválásában, és minden szempontból méltányos foglalkoztatásában.
- Az óvodai nevelés során az önkormányzat szándéka működtetni azokat a fejlesztő tevékenységeket, amelyeket a jogszabály lehetővé tesz, ezzel is támogatva az iskolai képzésbe lépők teljesítő képességét.

7.5 Óvodai férőhelybővítés és fejlesztés

Az előrejelzési modell a területi eloszlási egyenlőtlenségeket nem vizsgálta, ezért az önkormányzat kiemelt figyelmet kíván fordítani azokra a területekre, ahol jelentősebb változás várható az óvodások létszámában. Ezek a változások főleg a be- és kiköltözések miatt, valamint a bejárások miatt várhatók. Kelenvölgy, Kőérberék - Tóváros, Péterhegy és Gazdagrét környékén történő mozgásokat szándékozik a kerület továbbra is kiemelt figyelemmel kísérni.

A megfelelő számú férőhelyek biztosításának érdekében tervezi az önkormányzat a Gazdagréti Szivárvány Óvoda 4 óvodai csoporttal történő bővítését. Ez utóbbi tervezésére az önkormányzat a 2013. évi és a 2015. évi költségvetésben az előkészítésre anyagi forrást különített el, a tervek egyeztetése megtörtént, jogerős építési engedély kiadása is megtörtént. A tervezett bővítéseket a jogszabályi változások várható hatása is indokolja.

7.6 Épületfenntartás és működtetés az iskolákban

2013. január 1 óta a kerület, mint működtető, a tulajdonában álló és az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló vagyon működtetéséről köteles gondoskodni. A kerület jelenleg is a jogszabályoknak megfelelően működteti köznevelési intézményeit és ezt tervezi a jövőben is.

2015. január 1-jével további feladatokat köteles a kerület, mint működtető ellátni. A köznevelési közfeladat-ellátáshoz kapcsolódó helyiségek – ide nem értve a kiszolgáló helyiségeket – bútorzata, a nevelőmunkát segítő eszközök és taneszközök kivételével a köznevelési intézmények működéséhez szükséges eszközök és felszerelések, valamint anyagok, áruk, szolgáltatások megrendelése, átadás-átvétele, raktározása, készletek pótlása is a kerület feladata. A működtető feladata továbbá a köznevelési intézmény alapító okiratában foglalt feladat ellátásához jogszabály szerint szükséges technikai berendezések működtetése, javítása, karbantartása, cseréje és a tulajdonában lévő taneszközök, egyéb eszközök és felszerelések karbantartása.

Az új szabályozás többlet terhet ró a működtetőkre, így a XI. kerület önkormányzatára is. Azonban a kerület továbbra is biztosítani kívánja a köznevelési intézményeinek a működtetését, valamint továbbra is vállalja, hogy támogatja az általa működtetett általános iskolákat és tanulóit ösztöndíjak és elismerések formájában, hiszen a tehetséggondozás támogatása fontos alapelv a kerületben. Az önkormányzat a kerületben dolgozó pedagógusokat továbbra is motiválja kitüntetések formájában.

7.7 Kerületi óvodák összevonása

Az előző fejezetekben részletesen ismertetett jogszabályi változások, demográfiai trendek, szakmai kihívások alapján a kerület az óvodáinak összevonásának lehetőségét vizsgálja. Az óvoda összevonások célja a hatékony feladatellátás és a rugalmasabb irányítás megvalósítása. Az alábbi fejezet az összevonás lehetőségét, annak alapelveit, előnyeit, valamint a nehézségeket foglalja össze.

Az óvodák összevonásának vizsgálatakor az alábbi alapelvek kerültek meghatározásra:

- a kerület nem szünteti meg óvodát, csak jogutódlás során egy-egy kijelölt óvodába telephelyként kerülne be az adott óvoda;
- a jelenleg működő 23 óvodából nyolc óvodát célszerű kialakítani;
- az összevonásra kerülő óvodák kijelölésénél javasolt figyelembe venni az alábbiakat:
 - az ellátandó gyermekszámot (közel azonos létszámúak legyenek az óvodák)
 - földrajzi elhelyezkedés, és megközelíthetőség
 - védőnői és óvodapszichológusi hálózat működése
 - az SNI-s gyermekek létszáma és eloszlása

- az intézmények szocio-kulturális közege
- jövőbeli népesedési folyamatok térbelisége
- a székhely óvoda mindenképpen egy technikailag jól felkészített óvoda legyen

Az előzetes vizsgálatok alapján a fenti szempontok figyelembe vételével a kerület a 23 óvodáját nyolc óvodába tervezi összevonni. A nyolc óvodából álló feladatellátás nagyban megkönnyítené és gyorsítaná a kommunikációt a kerület és az óvodák között. Az alábbi 12. számú táblázat részletezi a javasolt változást, és a 6. számú térképen látszik, hogy az Albertfalvai óvoda kivételével az új óvodák két telephellyel rendelkeznek majd.

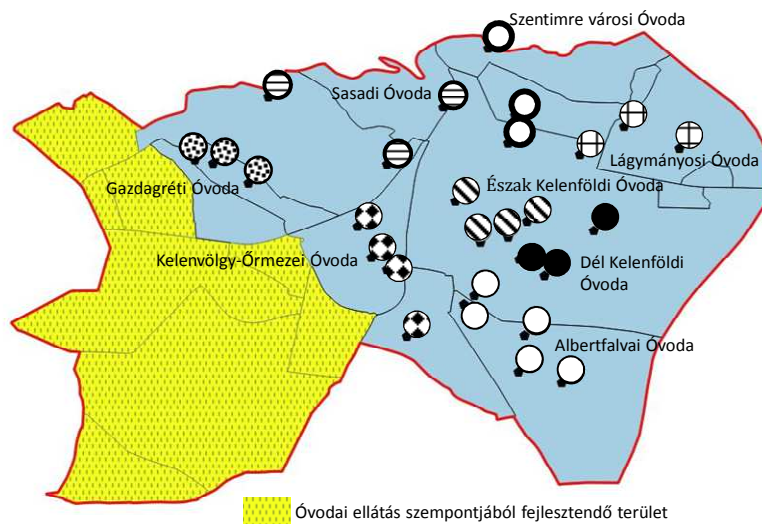
12. táblázat: Az összevonásra kerülő óvodák javasolt csoportosítása és az új óvodák férőhelyeik

Új óvoda javasolt neve:	Mely intézményekből jön létre (jelenlegi elnevezéssel):	Intézményenkénti férőhelylétszáma jelenleg:	Új óvoda férőhelyszáma:
Lágymányosi Óvoda	Újbudai Nyitnikék Óvoda	240	523
	Újbudai Fürkész Óvoda	133	
	Újbudai Csicsergő Óvoda	150	
Észak-Kelenföldi Óvoda	Keveháza Utcai Óvoda	167	637
	Újbudai Palánták Óvoda	188	
	Újbudai Napraforgó Óvoda	282	
Szentimrevárosi Óvoda	Alsóhegy Utcai Óvoda	174	491
	Szentimrevárosi Gesztenyés kert Óvoda	217	
	Újbudai Karolina Óvoda	100	
Dél-Kelenföldi Óvoda	Újbudai Lurkó Óvoda	159	503
	Újbudai Cseperedő Óvoda	127	
	Újbudai Mozgolóda Óvoda	217	

Új óvoda javasolt neve:	Mely intézményekből jön létre (jelenlegi elnevezéssel):	Intézményenkénti férőhelylétszáma jelenleg:	Új óvoda férőhelyszáma:
Albertfalvai Óvoda	Bükköny Óvoda	305	642
	Újbudai Ezüsfenyő Óvoda	200	
	Újbudai Pajkos Óvoda	137	
Kelenvölgy-Őrmezei Óvoda – Kindergarten in Kelenvölgy-Őrmező	Kelenvölgyi Óvoda – Kindergarten in Kelenvölgy	125	425
	Újbudai Napsugár Óvoda	150	
	Neszmélyi Úti Óvoda	150	
Sasadi Óvoda	Újbudai Hétszínvirág Óvoda	210	431
	Törcsvár Utcai Óvoda	116	
	Újbudai Tesz-Vesz Óvoda	105	
Gazdagréti Óvoda – Kindergarten in Gazdagrét	Gazdagréti Szivárvány Óvoda – Kindergarten in Gazdagrét	415	640
	Gazdagréti Pitypang Óvoda	225	

Az alábbi 6. ábra bemutatja a javasolt óvodákat és telephelyeik területi elhelyezkedését.

6. ábra. Javasolt óvoda összevonás a kerületben

Vizsgálatra került kevesebb óvoda létrehozásának lehetősége, azonban a nyolcnál kevesebb óvoda esetén, az összevonást követően nagyon nagy létszámú óvodák jönnének létre (akár 700-800 gyermek vagy több tartozna egy óvodába). Ezen esetben az óvodák működtetése nehézkes lehet, hiszen ennyi gyermek, és az ellátásukhoz szükséges óvodapedagógus igazgatása átfogó feladat és nagymértékű adminisztrációt igényel. Ezért a kerület óvodáinak 8 óvodába való összevonása tűnik kivitelezhető megoldásnak, és az így keletkezett gyermek létszámot megfelelő szakmai hozzáértéssel lehet kezelni.

Az óvoda összevonás esetében megváltozik az óvodaigazgató és a helyettesének a feladati köre is. A javaslat szerint minden telephelyen egy óvodavezető helyettes dolgozik, akinek kettős feladata van: egyrészt ellátja a helyettesi adminisztrációs és gazdasági feladatokat, valamint óvodapedagógusi feladatokat is ellát egy csoportban.

Az elképzelés szerint óvodatitkári hálózat is segíti az óvodavezetést. A tervek szerint két óvodatitkár tartozik egy óvodavezetőhöz, és az ő feladataik tematikusan megosztásra kerülnek. Az óvoda összevonás kivitelezéséhez szükséges egy jól működő informatikai rendszer, amely lehetővé teszi a teljes körű, naprakész nyilvántartás vezetését és annak gyors elérését, valamint a gyors adatszolgáltatást az óvodák és a fenntartó között.

7.7.1 Óvoda összevonás előnyei

Az újonnan kialakítandó nyolc óvodából álló óvodahálózat **előnye és lehetőségei:**

- Az óvodák betölthetik egy-egy, a kerületben meghatározó szakmai műhely szerepét, ahol a lehetőség van a koncentrált szakmai munkára és felügyeletre, valamint a tudásátadásra pl.: gyógytestnevelési központ, tehetséggondozási központ, SNI feladatrendszerrel összefogó központ, környezeti nevelési központ, pszichológusokat összefogó központ stb.;
- az egy óvoda – több telephely esetén rugalmasabban lehet a gyermekeket irányítani az ellátás helyek között akár a jelentkezések, akár a különböző szünetekben szükséges felügyeleti ellátások során;
- a demográfiai változások (csökkenő vagy hirtelen megnövekedő gyerekszám) rugalmasabban kezelhető rövid és hosszú távon egyaránt;
- nagyobb létszámú óvodák forráshoz, támogatáshoz való jutása egyszerűbb;
- a közigazgatásban hosszútávon az intézményfenntartás a központosítás felé tart;
- egységes fellépés és érdekérvényesítés;
- az önkormányzat számára egyszerűbb és hatékonyabb kommunikáció az óvoda központok felé.

7.7.2 Óvoda összevonás hátrányai

Az újonnan kialakítandó nyolc óvodából álló óvodahálózat **hátrányai és veszélyei:**

- az átszervezés erőforrás igényes feladat;
- az új intézményrendszeren belüli együttműködésben lehetnek kezdeti nehézségek;
- az óvoda vezetője elfoglalt lehet a saját telephelye (ex-óvoda) iránt;
- nehézén talál a kerület szakmailag alkalmas óvodavezetőket, akik a nagyobb létszámú óvodák vezetésére alkalmasak;
- szülők adminisztrációs terhei nőhetnek (pl.: utazás, hosszabb ügyintézés, stb.), de ez szervezéssel és az informatikai rendszer fejlesztésével csökkenthető.

Az óvoda összevonások javasolt ütemezése szerint a 2015/2016-os tanévben már az új óvodai rendszer működne 2015. augusztus 1-től, ehhez azonban szükséges, hogy a döntések (alapító okirat módosítás, vezetői pályázat, stb.) 2015 tavaszán megtörténjenek.

7.8 A pedagógiai szakmai szolgáltatás

Szükséges szerepének, és a szakmai szolgáltatási feladatok ellátásának, és jövőbeni formájának meghatározása a jogszabályok szerint.

7.9 A pedagógiai szakszolgáltatás

A köznevelési törvény és a végrehajtásaként megjelent kormányrendeletek alapján az állam által fenntartott intézmények látják a szakszolgálati feladatokat. A 2015/16. tanév kezdetéig szükséges az ellátás részleteit meghatározni.

7.10 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Az önkormányzat a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátását biztosítja és a szakértői bizottság vizsgálata után segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének, állapotának megfelelő intézményi elhelyezését, a különleges gondozás megvalósulását, elősegítve a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségének érvényesülését.

- Az óvodákban felül kell vizsgálni az integráló intézmények sérülés-specifikus feladatellátás szerinti differenciálását és a megváltozott igényekhez javasolt igazítani.
- az alapító okiratokban deklarált integrált neveléshez szükséges személyi, tárgyi, pedagógiai feltételeket biztosítani kell.
- a feladatellátás meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy:
 - a) kijelölni kívánt intézmény rendelkezik-e a feladatellátás területén *olyan* hagyományokkal, szakmai tapasztalatokkal, amelyek megtartásra, ill. továbbfejlesztésre érdemesek;
 - b) a kijelölni kívánt intézmény a kerületen belül földrajzilag hol helyezkedik el.
- a szemléletformálás érdekében szükséges a pedagógusok és intézményvezetők gyakorlatorientált továbbképzése az integrált neveléssel kapcsolatban.

7.11 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A törvényi előírás szerint, az esélyegyenlőség jobb biztosítása érdekében az Önkormányzat az alábbi esélyegyenlőségi intézkedéseket teszi:

- Az intézmények működésének törvényességi ellenőrzése alkalmával vizsgálja az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség követelményének érvényesülését. Vizsgálja, hogy a köznevelési intézmények döntéseik, intézkedéseik, gyakorlatuk során nem sértik-e meg az egyenlő bánásmód követelményét, illetve intézkedéseik, gyakorlatuk során elősegítik-e az esélyegyenlőség érvényesülését.
- Az önkormányzat a tanulók felsőoktatási továbbtanulásának segítése érdekében a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat keretében ösztöndíj kiegészítő támogatást ad felsőoktatási intézményben tanuló kerületi illetőségű fiataloknak.”

7.12 FINANSZÍROZÁS

7.12.1 A finanszírozási koncepció célja és elvei, a finanszírozott csoportok létszámának meghatározása.

7.12.2 A finanszírozás célja és elvei

A finanszírozás legfontosabb célja, hogy hosszú távon biztosítsa a köznevelési intézmények működésének személyi és tárgyi feltételeit.

Legyen:

- kiszámítható,
- ellenőrizhető,
- általánosan alkalmazható,
- biztosítsa a szakmai önállóságot.

7.12.3 A csoportok létszámainak meghatározása

Óvodák: A csoportok tervezhető átlagléttszáma: 24 fő

7.12.4 Óraszámkeretek meghatározása

Óvodák:

Az óvodák nyitva tartása napi 12 óra.

Reggel 6-7.30 óra, valamint

délután 16.30-18 óra között ügyeleti rendszerrel.

7.12.5 A finanszírozás elvei intézménytípusonként

7.12.5.1 Óvodai személyi juttatások, álláshelyek meghatározása

- A kialakult gyakorlatnak megfelelően a kerületben változatlanul finanszíroz az önkormányzat minden óvoda élén egy fő óvodavezetőt, *rajta kívül* csoportonként 2 óvodapedagógusi álláshelyet. Telephelyenként az egyik óvodapedagógusi álláshely a köznevelési törvény szerint meghatározott vezető helyettesi álláshely. Amennyiben az óvodai csoportlétszám több mint a finanszírozott átlagléttszám, arányosan nő a finanszírozás mértéke.
- A fentiekben túlmenően figyelembe kell venni a nevelési programokban jóváhagyott egyedi sajátosságokat az álláshelyek meghatározásánál.
- Az óvoda nevelési programjában vállalt plusz feladatokat, pl. lisztérzékeny gyermekek (plusz konyhás) ellátásának biztosítása, pedagógiai szakszolgálat vagy a tanulási

képességet vizsgáló szakértői bizottság szakvéleményével rendelkező, integráltan foglalkoztatott enyhe fokban értelmileg sérült, vagy részképesség-zavaros, más fogyatékos stb. gyermekeket duplán kell számításba venni a csoportlétszám meghatározásánál, autista gyermeket pedig hármas szorzóval.

- A nemzetiségi-kisebbségi program szerinti nevelésre jutó kiegészítő támogatást az érintett óvodák a tényleges létszámnak megfelelően kapják meg az eddigi gyakorlatnak megfelelően.
- A szakmai munka támogatásának érdekében óvodánként max. 5 szakmai munkaközösség működésének feltételeit biztosítja az Önkormányzat.
- A nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak körének meghatározása:
 - 600 férőhelyes óvodába 1 függetlenített intézményvezető helyettesi állás 2018. július 31-ig,
 - 600 férőhely alatti óvodába 1 függetlenített intézményvezető helyettesi állás 2016. december 31-ig,
 - Telephelyenként 1 intézményvezető helyettes II. megbízás,
 - Integráció szerint szükséges gyógypedagógus álláshely,
 - Szükség szerint pszichológus álláshely,
 - Szükség szerint fejlesztő pedagógus álláshely,
 - 3 csoportonként 1 pedagógiai asszisztens,
 - 4 gyógy-testnevelői álláshely,
 - 4 csoportonként 0,5 óvodatitkári álláshely,
 - csoportonként 1 dajka álláshely,
 - bentlakó /házmesteri feladatot ellátó/, fűtő, kertész álláshely szükség szerint,
 - 4 csoportonként 1 takarítói álláshely,
 - Telephelyenként 1 konyhás álláshely.

Az intézményi személyi juttatás előirányzat tervezése

- Alapbér előirányzat kiszámítása
 - A számított csoport számára biztosított órakeret szerint kiszámolt álláshelyeken alkalmazott pedagógusok tényleges alapbére plusz a be nem töltött álláshelyekre a bértáblázat középkategóriájának megfelelő bér, továbbá
 - a nem pedagógus dolgozók ténylegesen betöltött álláshelyeinek bére és a be nem töltött álláshelyekre a bértáblázat középkategóriájának megfelelő bér.
- Kötelezően járó, nem normatív bérelemek:
 - helyettesítés, túlóra,
 - vezetői pótlékok,
 - egyéb pótlékok,
- Egyéb elemek, melyeket a törvényi szabályozások, a tényleges /betöltött/ álláshelyek és a jogosság alapján kell meghatározni:
 - jubileumi jutalmak,

- felmentések és végkielégítések,
- költségtérítések
- Az Önkormányzat által biztosítható keretek:
 - cafetéria,
 - jutalom,
 - megbízási díj,
 - pótlékkeret az évenkénti költségvetési koncepcióban meghatározottak szerint.
- A fentiek szerint megállapított be nem töltött álláshelyekre jutó személyi juttatás felhasználásáról az intézmény szabadon dönt, de tartós bérré nem használhatja.

7.12.5.2 Az intézmények dologi költségvetésének tervezése

Gyermeklétszámmal és a feladatokkal összefüggő kiadások tervezése

- Az év január 1-én ellátásban részesülők számát szorozni kell az egy főre jutó kerületi normatívával.

A dologi kiadások többi része az adott évre kiadott tervezési útmutató szerint történik.

7.13 Következő időszakban szükséges elkészítő feladatok

- a kötelező és a vállalt feladatok ellátási, működési mutatószámainak figyelemmel kísérése, az adatok évenkénti elemzése.
a feladat-ellátási rendszer értékelése.
- Az Önkormányzat nevelési évenként/tanévenként meghatározza az indítható óvodai csoportok számát,

7.14 Az intézkedési terv értékelése

A Képviselő-testület 2018-ig évente, ezt követően legalább kétévenként értékeli, és szükség szerint módosítja az intézkedési tervet.

7.15 ZÁRADÉK

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Köznevelési Koncepcióját és Köznevelési Intézkedési tervét számú határozattal jóváhagyta a fenti dokumentum szerint.

Budapest, 2015.

dr. Horti István

jegyző

dr. Hoffmann Tamás

polgármester